

NAPREJ

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Za svobodo stavke.

Ne moremo si predstavljati demokracije brez pravice organiziranja ter zborovanja, brez svobodnega tiska in brez svobodnega govora, brez vsega tega, kar je potrebno za propagando in za izvrševanje tega, o čemer smo prepričani, da je boljše. Toda brez popolne pravice do stavke, ki je bistveni del svobodnega organiziranja ter zborovanja, si ne moremo zamisliti pravice do koalicije, ki je temeljni element demokracije. Zabraniitev stavke pomenja kršenje osebne svobode delavca — državljana. S to zabranitvijo se ga ovira, da si s svojo svobodno voljo izbere delo in kraj, kjer ga bi izvrševal, če se mu zdi ta ugodnejši. Tiste, ki zanj na ta način pritiskajo, lahko smatramo — ne oziraje se na to, kdo da so — kot tatove edinega imetja, ki ga ima delavec, namreč njegove delavske sile, če ga prisilijo, da to silo omalovažuje. Meščani in kmetje so vedno ostro nastopali proti vsakemu vmešavanju v posle zasebne iniciative: istotako so se protivili proti vsem rekvizicijam, zahtevajoč v vsakem slučaju svobodo policije in trgovine. Kršenje svobode do stavke pomenja odstopanje od teh ukoreninjenih pravil, ki jih buržoazija prav dobro pozna, v kolikor se je namreč tičejo; to pomenja tudi prisilno rekvizicijo nad delavsko silo, in to v času, ko rekvizicija pravzaprav nikjer ne obstoja.

Kdor kaj razume o socialni politiki, ve, da mora ona biti posebej skrb države. Ščititi te družabne razrede, ki so najštevilnejši in ki največ pridelujejo, in nastopati proti onim, ki so v manjšini ter

izkoriščajo prve pri svojih zasebnih poslih. Če bi pa ne bilo organiziranega odpora v delavskem razredu, bi imela država dolžnost ščititi one, ki so najbolj koristni, ker največ pridelujejo, ki so pa gospodarsko najslabši — ker jih drugi izkoriščajo.

Res, da je naša zakonodaja uvedla enakopravnost vseh državljanov, svobodno organiziranje delavcev v zaščito njihovih gospodarskih interesov, državno zaščito delavske sile. Vse to predvideva in priznava temeljni državni zakon, ustava. Toda kako je v praksi?

Ogromnemu številu delavcev so odvzeli državljansko enakopravnost, ker so jim pod raznimi pretvezami odvzeli pravico do stavke. Sem spadajo vsi delavci in nameščenci v vseh državnih uradih in podjetjih in v samoupravnih oblastih. Vsi ti delavci in nameščenci so postali državljani II. razreda, in s tem se je lepa fraza o enakopravnosti vseh državljanov pokazala v pravi luči. Ta reakcionarna naredba je zadela nad 200.000 delavcev, toda ostali niso samo pri tem.

Zakon o zaščiti države ni zadel samo te delavce, temveč je dal prijeko udariti tudi na pravico stavke vseh ostalih delavcev v državi, v vseh zasebnih podjetjih.

Naše združne organizacije so bile uničene vsled neumnosti »komunistov«. Mesto vsakdanjega boja, s katerim bi naš delavski razred izboljšal svoj življenjski položaj, so oni trosili fraze o »diktaturi«, in trosijo te fraze še naprej. Kljub temu, da je delavski pokret že izdiktiran v prahu. Mi smo jim ponovno pomagali. Naše zadruga vsestransko delujejo in se trudi-

lavci in kmetje na deželi in v provinciah — tudjurokodelci, mali meščani in mali obrtniki v Bolonji in Firenci, v Pizi in na Livornem, ti pač čutijo, da so preblizu »fronte«, da bi se jim zdelo vredno čitati poročila o teh grozodejstvih, ki jih morajo vsak dan sami doživljati. Če pa kljub splošni brezbriznosti v zadnjih tednih zopet osredotočijo vse strastne razprave na fašizem, ne samo na Montecitoriju, temveč tudi med vsem prebivalstvom; če se danes po kavarnah, na korzu in na cestni železnici skoro edino le o fašizmu govori, je to razumljivo radi tega, ker je fašizem v zadnjih tednih preстал novo fazo svojega razvoja, ker je državo postavil pred novo situacijo.

Kot časovno izhodišče tega novega gibanja lahko smatramo krvave spopade v Rimu v zadnjem tednu meseca maja. Toda motil bi se, kdor bi mislil, da sta vrsta in potek teh dogodkov nekaj novega in da sta kriva temu splošnemu razburljivemu učinku zadnjih dni. Taki spopadi so se vršili zadnje leto v vsakem mestu, v vsakem kraju gornje Italije. Saj fašisti sami priznavajo, da nimajo te inno-

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 812. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

io popraviti življenjski položaj delavstva ter nazaj pridobiti to, kar se je izgubilo po krivdi »komunističnih« pogreškov.

Naše zadruga se borijo na vse strani, komunisti pa rušijo to, kar mi ustvarjamo; oblasti, policija in sodišča, napadajo skupno z »nevtalci« naše zadruga, držeč v rokah zakon o zaščiti države. Policija, sodišča in »nevtalci«, izvršujejo, vsak iz svojega stališča, svoje delo v korist delodajalcev.

Pisali smo že o tem, kako je bilo povodom stavke v tovarni Westen v Celju 30 zapornikov zaprtih in potem obsojenih, ker so »druge pri delu ovirali«. V Bjelovaru je policija iz istih vzrokov zaprla predsednika organizacije in ga držala v zaporu skoro dva tedna. V čem pa obstoji to oviranje? V tem, da so stavkujoči delavci opozarjali vse svoje sodruge, češ, tam in tam je stavka v teku. Postopanje policije, da takoj zapre človeka, o katerem se govori, da »ovira druge pri delu«, kaže dovolj jasno njeno pristranost, ki se postavlja na stran delodajalcev. Policija dovoljuje delodajalcu, da najema stavkokaze, s pomočjo katerih hoče zlomiti moč delavcev in jim znižati mezde; prepoveduje pa delavcem sprejemati nove sodruge, s katerimi bi skupno dosegli zvišanje mezd. Če zapira policija delavce, ker skušajo pridobiti nove sodruge, potem mora zapreti tudi delodajalce, ker najemajo stavkokaze. Policija nima pravice posegati v stavke, razen v slučajih, v katerih bi se rušil javni mir. Tak slučaj pa se ni zgodil ne v Celju, ne v Bjelovaru.

Sodišči sta v teh dveh slučajih razsodili različno: celjsko sodišče je kazno-

Križev pot italijanskega proletariata.

(Priobčujemo ta članek italijanskega sodruga o sedanjih italijanskih razmerah. Podaja nam dobro sliko o težkočah, s katerimi se italijanski proletariat bojuje in pod katerimi trpi).

I.

Skoro dve leti že gospodujejo fašisti. Skoro dve leti se v Italiji dan za dnem morijo delavci in sežigajo delavske zbornice, konsumna društva in zadruga. Beli teror vlada v svoji najostudnejši in najokrutnejši obliki in vse to v večji polovici kraljevine, v onih provincijah srednje in severne Italije, ki imajo največ prebivalstva in največ industrije. Grozodejstva v teh fašistovskih »kazenskih ekspedicijah« ter umori so v italijanskem časopisju nekaj tako vsakdanjega, da se bralci časnikov sploh ne brigajo več za ta poročila, ki jih meščanski listi prinašajo pod nedolžnim naslovom »O borbi med strankami«. Osobito pa, če živi ta bralec časnikov v Rimu. Drugi pa — ne samo de-

gobrojne rodoljubne in narodne spomin-ske slavnosti in obhodi nobenega drugega pomena, kakor da »utrđijo narodno zavest« in da »jo ojačujejo proti nasprotnim elementom«, to se pravi, da delavstvo na vsak način izzivajo, da najdejo priložnost za krvolitje med delavci. Uprava je vedno ena in ista. Pred kratkim pa so se fašisti hudo zmotili; po pogrebu nekoga narodnega junaka so se vračali zvečer domov, prišli so v oni del mesta Rima, kjer stanuje izključno samo delavstvo. Korakali so v bojni vrsti z zastavami in praporji — seveda čisto mirni! — mimo socialistične čitalnice. Ko se jim je res posrečilo povzročiti »prvi strel iz delavskih vrst«, se je pokazalo v bitki, ki se je potem razvila, da se delavci ne dajo brez upora uničiti. Do polnoči se je v cellem delavskem okraju vršila pravcata bitka, na obeh straneh so delovale vse vrste strelnega orožja, dočim je policija in vojaštvo delovalo z oklopnimi avtomobili in s strojniciami. Generalna stavka, ki se je začela dan pozneje in ki se je vsled skupnega nastopa srečno končala, potem meščanskega življa skoro enotna

valo 30 zaupnikov, bjelovarsko pa je osvobodilo od policije obtoženega predsednika organizacije, ki je bil 14 dni v policijskem zaporu.

Mi najodločneje protestiramo proti takemu postopanju oblasti napram delavcem, ki se nahajajo v stavki. Če se oblast noče postaviti na stran delavcev in štiti gospodarsko slabši razred, kar bi bila njena dolžnost, naj bo vendar pasivna, nevtralna in naj pusti, da se borba med delavci in delodajalci odloči po moči ene ali druge strani! Postopanje policije in reakcionarno tolmačenje še bolj reakcionarnega zakona o zaščiti države ne bo ustvarilo naši državi ugleda v krogu kulturnega sveta, kjer se je delavska pravica čvrsto ukoreninila, kjer so delavske organizacije močne in kjer se je sovražno postopanje napram delavcem moglo zgoditi samo pred sto leti.

Seja ljubljanskega okrožnega odbora SSJ.

Preteklo nedeljo je prvokrat zboroval novoizvoljeni okrožni odbor za ljubljansko okrožje. Prav zadnji čas je, da so se tudi politične organizacije ljubljanskega okrožja združile ter si izvolile svoj odbor, ki bo prevzel predvsem organizacijske funkcije na svoje rame.

Politične organizacije so ravno v tem okrožju radi komunističnega razdora mnogo trpele. Razumljivo je, da so komunisti pač najbolj udarili po onem okrožju, kjer se nahajajo skoro vse centrale.

Kakor smo v tem okrožju utrpeli zelo veliko škodo, tako smo danes veseli, da imamo ravno v tem okrožju vsled pridobljenihkušenj kar najbolj jasen položaj.

Seja, ki se je v nedeljo vršila, nam je jasno pokazala, da se naše organizacije zelo krepe, zlasti z organizatoričnim delom. Sklepi in resolucije, ki jih je odbor sprejel, so uprav vidno znamenje, da je bolezen premazana in da bo tudi to okrožje dalo stranki ono oporo, ki jo ta potrebuje.

Okrožni odbor SSJ za ljubljansko okrožje, ki je zboroval v nedeljo 13. avgusta v Ljubljani, je razmotrivaloč o položaju delavnega ljudstva, sprejel naslednje

odklonitev fašizma, sta tako jasno govorila, da fašisti sami niso mogli tajiti svojega poraza in da je njih poveljnik Mussolini preklel »pokvarjeni in zakrknjeni Rim«, katerega prebivalstvo grozi, da ga bo zaradi njegovega nerodoljubnega duha uničil z ognjem in mečem.

Toda, kakor rečeno, čeprav vznemirjajo spopadi tudi v prestolnici prebivalstvo, vendar niso tam izhodišče ofenzive fašizma, kajti za to gre. Ne v Rimu — v Bolonji je fašizem odločil.

V provincah severne in srednje Italije gospodujejo fašisti neomejeno. Ne od včeraj. Gospodujejo nad pokrajinskimi sodnimi in upravnimi oblastmi — ni ga sodišča, ki bi jih poklicalo na odgovor radi njihovih umorov, ni ga organa policije ali »Guardia regia« (kraljeva garda) — neka vrsta orožništva, ki se je onovala po vojni, ki bi se upal zapreti kakega voditelja fašistov ali ki bi ne smatral take aretacije za formalno stvar in dotičnika no poteku 24 ur zopet izpustil; ni ga prefekta, ki bi ne bil njih pokorni sluga. Fašizem stoji izven vsakega zakona, je nad njim — država, vlada je on! Neupraviče-

RESOLUCIJO:

I.

Okrožni odbor polaga največjo važnost na oživetvorenje zakonov o varstvu in zavarovanju delavstva, aZto naroča vsem priključenim krajevnim organizacijam SSJ, da z najaktivnejšim delovanjem pomagajo strokovnim organizacijam amsterdamske smeri pri boju za izvedbo teh dveh zakonov.

Obenem pa najenergičneje protestira proti novemu projektu finančnega zakona, v katerem je določba, ki razveljavlja zakon 1154 b. (Ta zakon določa v slučaju boleznino tedensko polno plačo). Okrožni odbor prosi strankino načelstvo, naj ukrene vso potrebno obrambo tega zakona.

II.

Ministrstvo pravde je predložilo vladi načrt zakona o javnih zborovanjih. Ta načrt je mogel sestaviti le človek, ki trpi na pregonski blaznosti. Strankino načelstvo nujno opozarjamo, naj ukrene vse potrebno, da bo ta načrt potom parlamentarnega časopisnega in organizacijskega boja odstranjen ter izročen tja kamor spada — v arhiv kake blaznice.

Vse uclanjene krajevne organizacije pa pozivljamo k skrajnemu odporu proti temu atentatu na človečanstvo pravice ljudstva.

Politične vesti.

+ Iz Belgrada poročajo, da postopajo sodne oblasti nezaslišano sramotno z zaprtimi komunističnimi poslanci z vednostjo ministrstva za pravosodje. Čeprav obstoji zakon »Custodia honesta«, ki dovoljuje političnim zločincem razne svobosčine, postopajo s komunističnimi poslanci kakor z razbojniki. Pisati ne smejo niti svojim sorodnikom. Izpostavljeni so tudi pretepanju. Posebno slabo postopajo s komunističnim poslancem Milošem Trebinjcem, ki se je udeistvoval v svetovni vojni ter je dosegel čin kapetana.

+ Belgrajska vlada je sprejela predlog neke francoske družbe, pri kateri je tudi Rado Pašić, sin našega ministrskega predsednika, glasom katerega bo v Belgradu zgradila brezžično postajo. Družbi oziroma Pašićevi vladi gre očividno za monopoliziranje poročevalske službe. Ko-

na posest orožja je prepovedana s posebnim državnim zakonom, prepovedano je ustvarjati in vzdrževati vojaške združitve — fašizem se niti ne potruži, da bi se opravičil, češ, za nas ti zakoni niso bili izdani! Fašisti odstavljajo občinske uprave, ki jih ne marajo, in socialistični in katoliški odborniki so srečni, če jim dajo fašisti toliko časa, da z zdravimi udi ostavijo svoj okraj. V fašistovskih glasilih se lahko vsak dan čitajo razglasi približno te vsebine: »Poslanec N. N., član socialistične (ali komunistične ali republikanske) stranke, nima več od sedaj naprej pravice bivati v mestu Firanci ali Bolonji ali Livorni«. Avtonomne zveze fašistov imajo nalog »primerno nastopati«. Nato sledi interpelacija dotičnega poslanca v parlamentu: »Ali je gospodu notranjemu ministru znano itd.?« Gospodu ministru je znano, izjavlja, da bo poskrbel, da se bo gospod poslanec mogel neovirano gibati v svojem volilnem okraju... drugi dan prinaša glasilo fašistov izjavo, da je razglas od prejšnjega dne veljaven in da bo moral poslanec pustiti svoje življenje, če bi se kljub temu drznil priti v mesto. (Dalje prih.)

rumpiranost je zelo velika v naših vladnih krogih.

+ Časopisni urad v Belgradu je objavil, pooblaščen z merodajnih strani, nastopno pojasnilo: »Princ Jurij je redno prejemal na mesec 12.000 frankov, kralji pa mu je ponovno iz svoje zasebne blagajne nakazal denarna sredstva. Ko je bila kralju civilna lista zvišana, je izjavil, da je pripravljen princu Juriju plačevati iz svoje civilne liste šeststotisoč dinarjev na leto, ako bo bival v državi in 365.000 frankov, ako bo živel v inozemstvu. Ti vsoti bi prejemal princ Jurij poleg svoje apanaže, ki jo prejema od države. Princ Jurij se za svojega bivanja v inozemstvu ni vedel tako, kakor je bilo pričakovati od člana vladarske hiše. Tudi po povratku v domovino je bilo njegovo obnašanje tako, da je morala vlada v zmislu dvornih štatutov razmišljati o ukrepih, kakršni so običajni v takih slučajih.« Kraljevič Jurij je na to vladno pojasnilo že odgovoril, in sicer v belgrajski »Epohi«. Pravi, da je prejemal od svojega brata mesečno le 1000 frankov, sicer pa je bil prepuščen samemu sebi. Pričakovati je novega škandala.

+ Turška visoka porta is poročila zaveznikom, da je končala vse priprave za mobilizacijo svojih čet v evropski Turčiji. Dosedaj je koncentriranih okoli 30 tisoč mož v obrambo Carigrada. Grki se še niso premaknili s Čataldže.

+ Madžarska je odredila mobilizacijo treh letnikov, in sicer: letnika 1899, 1900 in 1901.

+ V Budimpešti so aretirali 150 odruhov in borznih spekulantov, ki so delovali na razne nepostavne načine. Kako so jih je dala aretirati reakcionarna vlada, ki je na krmilu.

+ Socialistični poslanci v rimskem parlamentu so sporočili predsedništvu zbornice, da bodo prihajali v parlament oboroženi s samokresi, če ne bo predsedništvu zbornice preperečilo fašistovskim poslancem, prihajati v parlament z orožjem.

+ Fašisti v Milanu so pregnali iz mesta 70 socialističnih voditeljev, med njimi tudi poslanca Turattija. Naše bralce opozarjamo na današnji podlistek.

+ Italijanska varnostna oblastva so v nekaterih mestih nepričakovano udrla v vse sedeže strank in političnih krožkov ter izvršila hišne preiskave. Posebno pridna so bila v socialističnih in komunističnih domovih.

+ V Varšavi so končali te dni preiskavo proti sovjetskemu diplomatskemu uradniku Šilomonovu, ki je vodil špionazo v Poljski v varšavskem hotelu Royal, kjer je nastanjeno sovjetsko poslaništvo. Zadeva je vzbujala obilo prahu.

+ Sovjetski vojni svet je izdal poročilo o svoji vojni mornarici, iz katerega je razvidno, da so nemški pomorski častniki na delu reorganizacije ruskega vojnega brodovja.

= V Halle so artirali bivšega tajnika umorjenega bavarskega ministrskega predsednika Kurta Eisnerja, ker je bil v tajni korespondenci s Francozi.

+ Iz Elsas Lotringena poročajo, da so zopet izgnali 250 Nemcev. Vsled te francoske odredbe vlada med nemškim prebivalstvom velika panika.

+ Reparacijska komisija v Parizu je sklenila sklicati sestanek internacionalnega odbora bankirjev v Pariz 15. septembra t. l.

+ V Madridu na Španskem traja že okoli 14 dni stavka poštnih nameščencev.

Vzrok stavke so mizerne plače. V pošt-
nih uradih se je zaradi stavke nagomililo
okolj 10 milijonov časopisov, ki jih ne mo-
rejo transportirati. Obstoji bojazen, da se
bodo poštne nameščence pridružili
tudi telefonisti.

Sadovi delavske nesloge. Delavci
v South Walesu (Avstralija) so imeli svo-
jo vlado, toda pri zadnjih volitvah v mar-
cu, so se dali potegniti od kapitalistov, ki
so zasejali mednje verski razdor, in izvo-
lili so protidelavsko vlado. Posledica tega
je zdaj največja reakcija v omenjeni av-
stralski deželi. Nova vlada je ponovno
uvredla smrtno kazen, odpravila je dr-
žavno pekarijo in protiprofitarska sodišča
in povečala delavnik od 44 na 48 ur v
tednu; dalje je znižala mezde delavcem
pri javnih napravah za 2 dolarja na teden.
To pa še ni vse. Protidelavska vlada je
ukazala, da morajo šolski otroci vsak
ponedeljek zjutraj salutirati zastavi z
vzklikom: »Častim Boga, služim kralju
in pozdravljam zastavo«. Nadalje je dala
postaviti topove in druge voine trofeje v
javne parke in prepovedala shode na uli-
cah in v parkih socialistom in komun-
istom. Delavske unije ogorčeno protesti-
rajo proti tem naredbam, toda z malim
uspohom.

Dnevne vesti.

Ali ste že obiskali obrtno razstavo v Celju?
Socialno higienni kurzi. Ministrstvo za na-
rodno zdravje bo poslalo letos iz Slovenije
dva zdravnik na socialno-higienni akademijo v
Breslav, Charlottenburg ali Düsseldorf. Kurzi
bodo trajali od 20. septembra 1922 do sredine de-
cembra 1922. Ti zdravniki bodo dobivali dnevno
100 Din in povračilo vseh stroškov. Uradni
zdravniki imajo prednost. Prošnje se mora vlo-
žiti pri Zdravstvenem odseku za Slovenijo do
31. avgusta t. l.

Kapitalisti in proletariat. Prejeli smo sle-
deči dopis: Te dni slavi kapitalistični razred
svoj praznik, prirejajo razne izlete, pojejo raz-
ne slavoslovne himne v znak veselja in zadovolj-
stva. V Ljubljani je vse veselo, živo in zadovolj-
no kakor nikoli prej. Stotisoče in milijone kron
so porabili (precej tudi iz državne blagajne, to-
rej tudi denar, ki je določen za socialne zavo-
de, za katere »nema para«), samo da se bolj po-
zabavajo. Kavarnarje so polne, prirejajo se gleda-
liške predstave, vse zabave in gostije, ki si jih
človek le more predstavljati. Za koga je vse to
prirejano? Odgovor je zelo lahak. Za ljudi, ki
imajo denar, za ljudi, ki izrabljajo tlačeni de-
lavski razred na razne načine, samo da sebi
omogočijo lažje življenje. Kapital ne priznava
nikogar nad seboj, ker kapital misli, da je sam
največji Bog na zemlji in ni drugega Boga nad
njim. Kakor po celnem svetu, tudi pri nas kap-
ital vodi gospodarstvo zato, da čim več izsesa
iz zemlje in ljudstva. Noč in dan tuhtajo, kako
bi za najnižjo mezdo kupili delavno silo in kako
bi z njo v krajšem času izbili največje profi-
te. Kapitalist vse bolj in bolj goni, oni mu mo-
rajo vedno hitreje in hitreje delati, on se vse
bolj trudi, da delavstvu skrajša prosti čas in ga
oropa še teh malenkostnih prostih ur počitka.
Dočim omejujejo delavcem počitek in praznike,
slave kapitalisti vedno bolj z orgijami svoje
praznike — na račun delavskega razreda. Ko
mečelo kapitalisti milijone in milijone za slav-
nosti, žive delavci, ki so te milijone preskrbeli
kapitalistom, v največji bedi in lakoti. Mizarji
so že dva tedna v stavki, ker s svojo mezdo ne
morejo živeti, brivski pomočniki so že teden v
stavki, ker so s svojimi 460 K na teden obsojeni
na večno gladovanje. Sadržge mizarje delavce v
Celju so tudi gospodarji nagnali v stavko ker so
jim hoteli njihove že itak bore mezde znižati za
5 K na uro. Usnjarskim delavcem so povišali
mezde za 10% a obenem zahtevali, da delajo
9—10 ur na dan, da bi tako še povečali brezpo-
selnost in glad med delavstvom. Dočim ne de-
lajo kapitalisti nič drugega, nego da gonijo ne-
zavedne delavsko maso, da bi jim grale vedno
več, da bi oni lahko še bolj slavili svoje praz-
nike in veselice na račun krvavih delavskih
žuljev.

Sodrug! Delavci! Odprite oči in možgane,
ne dajte se izkoriščati od raznih krvososov, ki
vas neusmiljeno izrabljajo. Le močna razredno-
bojna organizacija more pomagati! Zato sodrug!
vsi v svoje razredne strokovne organizacije!

Minister pošte bo razpisal v najkrajšem ča-
su konkurz za izdajo novih poštne znamk.

Ministrstvo za poljedelstvo bo prejelo na
račun reparacij 20.000 modernih plugov iz Nem-
čije.

Naša država je dosedaj prejela iz Nemčije
na račun reparacij 114 lokomotiv in 6059 va-
gonov.

Ljubljana.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slo-
venijo opozarja, da se bo vršila prihodna javna
odborova seja vsrdo dne 16. avgusta t. l. ob
20. v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena
pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. infor-
macije Sv. Petra cesta šte. 12, pritlično, desno.

Verižništvo ob priliki vsesokolskega zleta
V svrhu preprečenja navijanja cen ob priliki vse-
sokolskega zleta uvedena je na mesnem magi-
stratu permanentna služba od 12. inkl. 15. t. m.
vsak dan od 6. do 24. Posloval bo poseben magi-
stratni oddelek pod vodstvom konceptnega
uradnika s primernim številom tržne straže in
poizvedovalnih organov. Uradoval bo v obeh
sobah socialnega referata, to je v pritličju hiše
št. 27 na Mestnem trgu (takoj poleg vodnjaka)
sobi št. 1 in 2. Pritožbe sprejemale se bodo v
pisarni socialnega referata t. j. v pritličju na
desno ob vhodu (soba št. 2).

Maribor.

Iz mariborske višje politike. Ko je
»Tabor« priobčil vest, da je fašistovski
poslanec Giunta naperil revolver na komu-
nista Repossija, češ, da ga ustrelji, če
bo poskušal govoriti, je »Taborovo«
uredništvo z veselim klicajem na koncu
pripomnilo: dišeča cvetka italijanskega
parlamentarizma. Ko je šla po jugoslo-
vanski domovini vest, da je belgrajski
poslanec Šević s podobnim revolverjem
hotel v parlamentu ubiti poslanca Vida-
kovića, in še pozneje, ko se je razneslo,
da je hotel poslanec Benin s 500.000 di-
narjev podkupiti dva druga poslance, da
bi glasovali ameriško posojilo, tedaj ni
»Taborovo« uredništvo na duhovit način
nič pripomnilo. In v italijanskem parla-
mentu se še ni zgodilo, da bi hotela vlada
podkupiti kake poslance, da bi zanjo gla-
sovali! Dišeča cvetka iz mariborske mla-
doliberalne politike!

Mariborski liberalci pojejo »Miserere«. Tu-
kaj pri nas se ustanavlja nekaka nova gospodar-
ska stranka, ki hoče pritegniti nase zlasti urad-
ništvo. Ker je to bilo doslej večinoma v liberal-
nih vrstah, je razumljivo, da hiti vodstvo mari-
borsko JDS-arije z mrzličnimi manifesti, s po-
zdravi in jokanjem prepričati, da bi se ji podrl
ta zadnji steber. »Tabor« je v petek priobčil tak
manifest — škoda, da ga ne moremo objaviti v
celoti, našim delavcem in vsem humorja željnim
ljudem v zabavo! V začetku pravi, da stoji JDS-
arija z vsemi simpatijami na strani uradnikov, ki
se borijo za izboljšanje svojega položaja in zla-
staj za pragmatiko. (Poznamo te simpatije, saj bi
brez njih uradništvo ne prišlo tako daleč, da
mora danes prodajati svoje poštenje, če hoče
ohraniti življenje, kakor je pisal zadnjič neki
uradnik v »Našem Glasu«! Potem pozdravlja
manifest gospodarske kroge, ki so se zavzeli
za nameščence, v isti sapi pa te nameščence za-
klinja, naj se ne podajo ljudem (to je tem go-
spodarskim krogom), ki jih ne poznajo in ki jih
samo želja po eksploataciji uradništva tira k
snovanju življenja nezmožnih strank. (Čujte,
čujte, liberalci govore celo proti eksploataciji
uradništva — tisti, ki sede v vladi, katera urad-
nike prav po živinsko eksploataira!) JDS je torej,
pravi »Tabor« na koncu, za vse stanovske ma-
nifestacije — isti dan se je namreč taka mani-
festacija vršila pod okriljem omenjenih »gospodar-
skih krogov« — ne smatra pa primernim, da
se iz takšnih manifestacij napravi — še kaj dru-
gega... Jezas, kaj neki JDS ne smatra »primer-
nim«! Vlec konj in malce poskoči, če te je volja,
nikar pa ne udari svojega mučitelja s kopitom
po glavi — priporoča JDS... Dobro, da je urad-
ništvo v teh zadnjih bojih za golo življenje že
precej odprlo oči in da zna brez nasvetov JDS
samo presoditi, kaj ne! In da sedaj predvsem ve,
da mu življenja ne bo rešila ne ena buržoazija
ne druga, naj hodi n. pr. pod krinko JDS ali
gospodarske stranke, ki se bosta v prvi prilici
spet združili, da mu odvzameta spet vse pravi-
ce, ki bi jih utegnulo sedaj pred volitvami pri-
dobiti!

Iz stranke.

Okrožni odbor za Ljubljansko okrožje,
izvoljen na I. konferenci v Ljubljani dne
9. julija, se je prvokrat sestal preteklo ne-

deljo ter se je konstituiral sledeče: pred-
sednik sodr. Josp Tomc iz Kočevja, taj-
nik sodr. Anton Podbevšek iz Ljubljane,
blagajnik sodr. Ivo Meznarič iz Ljubljane.
Odbornika sta sodr. Anton Taler iz Jese-
nie in sodr. Franc Gross iz Tacna. V nad-
zorništvu sta ss. Franc Langof iz Vrhnike,
Franc Pastorek iz Ljubljane in Valen-
tin Vrhunc iz Ljubljane. O tej prvi seji
glej več v posebnem članku.

Iz strok. gibanja.

Dne 16. t. m. se bodo vršila mezdna paga-
janja pekovskih pomočnikov in mojstrov v Celju.
Ta pagovanja se že vlečejo 5 mesecev. Če ne bo
prišlo do sporazuma, bo prišlo do splošne
stavke.

Mlinski in speditorski delavci stoje že dali
časa v meznem gibanju. Nikdo naj ne sproje
dela v Marlboru, Celju in Kranju!

Mariborski pekovski mojstri so zvišali ce-
ne kruha: črnemu od 20 na 25,50 in belemu od
K 24 na 30. Pekovskim pomočnikom so pa zvi-
šali samo za 20% plače, iz česar je razvidno
kdo da navija cene.

Bogata romunska žetev. Po uradnem izka-
zu rumunskega poljedelskega ministrstva prič-
kujejo letos 250.000 vagonov pšenice, 200.000
vagonov ječmena, 100.000 vagonov ovsa, 15 ti-
soč vagonov prosa, 20 vagonov zelenjave in
500.000 vagonov koruze. Za izvoz je določenih
približno 400.000 vagonov. Tudi pri nas kaže le-
tina zelo dobro.

Lakota v sovjetski Rusiji. Rusko časopisje
prinaša vesti o hudi lakoti v nekaterih ruskih
pokrajinah. Posebno huda lakota vlada baje na
Krimu. Tam so razmere naravnost obupne. Nad
štiri stotisoč ljudi trpi lakoto. Če ne pride hitro
pomoč, bo postal položaj na Krimu še bolj ob-
upen, posebno ker kaže, da bo letošnja letina zna-
šala le komaj tretjino letine prejšnjih let.

POSILANO.*

Prihajajo mi na ušesa različne govorice,
češ, da mi je žal, da sem se spustil tako daleč
s Klodič - Hrovat - Kavčičevo skupno progo, da
sem napravil s tem veliko pogreško, da Musi-
lova proga daleko prekaša našo progo.

Prozorna taktika nasprotnikov skupne proge
Kočevje in Črnomelj - Vrbovsko! Proti takim
neumnim govoricam izjavljam enkrat za vselej:
kdor kaj takega o meni pripoveduje, se podlo
laže. To je prvo. Kod drugo pa dodam na krat-
ko, da bi smatral zgradbo Musilove proge (Ko-
čevje - Brod - Moravice) za pravo nesrečo za
Slovenijo kakor tudi za železniško upravo, ker
bi bila z njo storjena nepopravljiva napaka.

**Splošni interes Slovenije zahteva izvedbo
skupne proge Kočevje in Črnomelj - Vrbovsko.**
Razen tega je železi, da se priklopijo na kateri-
koli način kraji med Kočevjem (Cabar, Prezid)
in državno mejo k reški progji (na postajo Del-
nice ali drugo postajo zapadno od nje ali še bo-
lje naravnost na Bakar.)

Nasprotniki se ravna lo po izreku: Z moralo
se ne gradi nobena železnica. — Jaz pa pravim
k našemu slučaju: Zmaga Klodič - Hrovat - Kav-
čičeve skupne proge je zmaga poštenja, pravice
in resnice!

V Zagrebu, 10. avgusta 1922.

Ing. M. Klodič

podravnatelj žel. direkcije — Zagreb.

* Uredništvo je za »posilano« odgovorno le v
okviru zakona.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Najcenejša narodna jed
so testenine

„Pekate“

zdelane iz samega zdroba jeklene pšenice,
vsebujejo najplemenitnejše dele zrnja. Zato
so najbolj redilne, pri izvrstnem okusu.
Iz istega vzroka, ker izdelane iz samega
zdroba, se pa tudi najbolj nakuhajo, tako
da dosežejo do trikratni volumen ne-
kuhanih.

PEKATETE.

Testenine tudi same makarone tovarne Žnidaršič & Valenčič, Ilirska-Bistrica, so najboljše, dobe se povsod.

Zaloga: R. Bunc in drug, Ljubljana-Celje-Maribor.

KAVARNA IN RESTAVRACIJA „ZVEZDA“ V LJUBLJANI

Kongresni trg št. 1.

Na najlepšem prostoru v sredini mesta sva lani otvorila z vsem komfortom na novo opremljeno moderno kavarno. V kratkem času obstanka, postala je kavarna zbirališče najboljšega občinstva.

Dne 12. avgusta 1922 sva otvorila v istem poslopiju tudi popolnoma na novo moderno preurejeno RESTAVRACIJO s krasnim vrtom, ki bo glede opreme in uredbe prvovrstna, kakor je še nima Ljubljana. Postrežba bo točna, jedila okusna, pijača izborna in cene solidne.

Kot ravnatelj iste fungira dobroznani g. Rudolf Jazbec.

Cenjenemu občinstvu se priporoča za mnogobrojni obisk

Franjo in Roza Krapeš.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.
Šivalni stroji Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovaren.

Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Začasno znižane cene!

25 CELJE 25

Marija Baumgartner.

Velika zaloga vsakovrstnega novega pohištva domačega in tujega izdelka. Divani, madraci, pernice, odeje.

Kompletna oprema za novoporočence.

25. Samo v Gosposki ulici. 25.

Zmerne cene! Delo solidno!

Kranjske tvornice „TITAN“ Kamnik pri Ljubljani sprejmejo

več ključavničarjev in enega kleparja

za tovarniško delo takoj ali pozneje v trajno, dobro plačano službo.

Pridobivajte naročnike!

Največja izbira različnih pletenin, majic, nogavic pri tvrdki in rokavic

A. & E. Skaberné Ljubljana, Mesni trg št. 10.

Ali ste že okusili

„LUKUL“ ???

naš prvi edini domači juhini izvleček (zabela), kateri

Zahtevajte v vseh trgovinah!

prekosi

Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

vsled izdatnosti okusa in cene vse druge izdelke.

Izdeluje: „LUKUL“, družba z omejj. zavezo, Ljubljana.